

Nr 107.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för förste gymnastikkonsulenten hos skolöverstyrelsen, kaptenen i Vendes artilleriregementes reserv K. A. W. Berg von Linde från skyldighet att till statsverket återbetala oriktigt uppburen pension; given Stockholms slott den 3 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning ansökning av förste gymnastikkonsulenten hos skolöverstyrelsen, kaptenen i Vendes artilleriregementes reserv Knut Axel Wilhelm Berg von Linde om befrielse från skyldighet att till statsverket återbetala visst belopp, som han för mycket uppburit i pension.

Av handlingarna inhämtas följande:

Genom beslut av 1932 års riksdag inrättades från och med den 1 juli 1932 en befattning såsom förste gymnastikkonsulent hos skolöverstyrelsen. Denna befattning, som tillsättes genom förordnande på ett år i sänder, är numera uppförd å extra stat i lönegraden B 26.

Berg von Linde, som innehaft förenämnda befattning alltifrån dess tillkomst, är född den 13 mars 1883 och var före tillträddandet av samma befattning kapten på övergångsstat. Vid avsked från och med den 13 mars 1933 från kaptensbeställningen tillerkändes Berg von Linde pensionsförmåner med tillhoppa 4,512 kronor för år (kassapension 600 kronor, fyllnadspension 2,120 kronor, pensionsförbättring 1,270 kronor och pensionsförhöjning 522 kronor), och åtnjöt Berg von Linde dessa pensionsförmåner oavkortade under tiden till och med den 28 februari 1937, därvid pensionen utbetalades av arméns pensionskassa intill den 1 juli 1935 samt av statskontoret, som från och med sistnämnda dag övertagit bestyret med den militära tjänstepensioneringen, för tiden därefter.

Sedan det kommit till statskontorets kännedom, att Berg von Linde innehade omförmälda gymnastikkonsulentbefattning, förordnade ämbetsverket genom beslut den 1 april 1937, vilket vunnit laga kraft, att Berg von Linde skulle, så länge han innehade gymnastikkonsulentbefattningen, jämlikt bestämmelserna i § 54 reglementet den 26 februari 1904 (nr 9) för arméns pensionskassa och punkten 9 i de genom cirkuläret den 22 juni 1877 fastställda grunderna för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar, sådan punkten lyder enligt kungörelse den 6 augusti 1909 (nr 115), av förenämnda pensionsförmåner äga uppbära allenast pensionsförbättring med 1,270 kronor samt därå belöpande pensionsförhöjning med 218 kronor eller tillsammans 1,488 kronor för år, ävensom att, med början från och med den 1 mars 1937, samtliga Berg von Linde sålunda tillkommande pensionsförmåner skulle innehållas, tills han till statsverket återbetalat vad han räknat från och med den 1 juli 1935 i pension för mycket utbekommit eller sammanlagt 5,040 kronor. Enligt av statskontoret sålunda åberopade föreskrifter skall vid förening av pension från arméns pensionskassa och fyllnadspension med civil lön på rikets stat eller pension från andra allmänna medel än dem, som anvisats för arméns pensionering, pensionstagaren lida minskning i sammanlagda beloppet av kassapension och fyllnadspension med belopp, motsvarande två femtedelar av vad han från annat håll äger uppbära.

I ärendet är upplyst, att statskontoret funnit sig tills vidare i avbidan på Kungl. Maj:ts beslut icke höra för återbekommande av omförmälda oriktigt utbetalta pensionsbelopp om tillhoppa 5,040 kronor innehålla någon del av Berg von Linde efter statskontorets förenämnda beslut tillkommande reducerad pension.

I sin hos Kungl. Maj:t gjorda framställning har Berg von Linde, såvitt nu är i fråga, hemställt om befrielse från skyldigheten att till statsverket åter-

bära nyssnämnda på tiden intill utgången av februari månad 1937 belöpan-
de pensionsförmåner å 5,040 kronor. Härjämte avser framställningen, att
Berg von Linde måtte befrias från den av statskontoret för tiden därefter
jämlikt gällande reduktionsbestämmelser beslutade minskningen av honom
eljest tillkommande pensionsförmåner. Framställningen i sistnämnda del
har, på sätt i det följande vidare skall omnämnas, i annat sammanhang varit
föremål för Kungl. Maj:ts övervägande.

Till stöd för sin framställning har Berg von Linde anfört i huvudsak föl-
jande:

Den 1 juli 1932 hade befattningarna såsom statens folkskolgymnastik-
inspektör indragits och samtidigt hade Berg von Linde, som innehåft dylik
befattning, kallats att såsom förste gymnastikkonsulent hos skolöverstyrel-
sen övertaga deras arbete.

Vid antagandet av kallelsen till befattningen ifråga, vilket medfört en vä-
sentlig sänkning i Berg von Lindes inkomster, hade han dock först gjort sig
underrättad om att han efter avgång från den militära beställningen skulle
få åtnjuta fulla pensionsförmåner. Arméns pensionskassa hade även ut-
betalt hel pension.

Berg von Linde ansåge, att han antagit kallelsen till befattningen som
förste gymnastikkonsulent under förutsättning, att han jämte avlöningen för
densamma skulle få uppbära sin militära pension oakortad.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt den av Berg von Linde gjorda framställ-
ningen och därvid anfört bland annat följande:

Överstyrelsen hade vid uppgörandet av förslag om inrättande av befatt-
ningen såsom förste gymnastikkonsulent utgått ifrån att, därest befattningen
skulle komma att besättas med en militär befattningshavare, vilken åtnjöte
lön på övergångsstat eller pension, denne skulle äga uppbära sin militära
lön respektive pension oakortad, så att överstyrelsen skulle erhålla den för
platsen mest lämplige och bäst kvalificerade.

Berg von Linde hade under de gångna åren nedlagt ett synnerligen för-
tjänstfullt arbete för en effektiv organisation av gymnastikkonsulenternas
verksamhet. Att det för honom skulle bli ett kännbart ekonomiskt av-
bräck, om hans ansökan ej bleve bifallen, vore givet, i all synnerhet då han
från början varit inställd på att under bestridande av befattningen som
förste gymnastikkonsulent erhålla full militär pension.

Statskontoret har i avgivet utlåtande anfört, att statskontoret icke funne
sig kunna tillstyrka, att Berg von Linde undantoges från tillämpningen av
de i statskontorets förenämnda beslut återopade reduktionsbestämmelserna
men att ämbetsverket i betraktande av de i detta fall föreliggande alldeles
särskilda omständigheterna icke ville motsätta sig bifall till Berg von Lindes
hemställan om befrielse från skyldigheten att till statsverket återgälda vad
han under tiden 1 juli 1935—28 februari 1937 för mycket utbetalt i
pension, eller sammanlagt 5,040 kronor. Tillika har statskontoret anfört
att, därest Kungl. Maj:t skulle anse, att Berg von Linde borde även för fram-
tiden beredas viss kompensation för den inkomstminskning, han på grund
av reduktionsbestämmelserna finge vidkännas, sådan kompensation syntes
böra utgå i form av särskilt personligt lönetillägg.

Den av Berg von Linde gjorda framställningen har, i den mån den åsyftar generellt medgivande för honom att under tiden för anställningen såsom förste gymnastikkonsulent utbekomma hel kaptenspension utan hinder av gällande reduktionsbestämmelser, varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning i samband med framläggande av förslag till årets riksdag rörande anslag till skolöverstyrelsen för nästinstundande budgetår. Kungl. Maj:t har därvid i anslutning till statskontorets nyss återgivna ståndpunkt väl funnit undantag för Berg von Linde från tillämpningen av nyssnämnda föreskrifter icke böra ifrågakomma men på grund av föreliggande särskilda omständigheter ansett Berg von Linde böra i form av personligt lönetillägg erhålla viss ersättning för de militära pensionsförmåner, som han ginge förlustig genom uppehållande av gymnastikkonsulentbefattningen.

Berg von Lindes ansökning om befrielse från skyldighet att till statsverket återbetala oriktigt uppburen pension om tillhoppa 5,040 kronor, vilken fråga icke företagits till avgörande från Kungl. Maj:ts sida i nyss angivna sammanhang, synes nu böra upptagas till bedömande. För egen del anser jag det med hänsyn till i ärendet upplysta förhållanden obilligt att av Berg von Linde återkräva de för mycket uppburna pensionsmedlen, och jag förordar alltså bifall till ansökningen. Frågan om befrielse från återbetalningsskyldigheten torde böra underställas riksdagens prövning.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förste gymnastikkonsulenten hos skolöverstyrelsen, kaptenen i Vendes artilleriregementes reserv Knut Axel Wilhelm Berg von Linde må befrias från skyldighet att till statsverket återbetala oriktigt uppburen pension om tillhoppa 5,040 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

V. Schwartz.